

REGULAMIN WYCIECZEK/IMPREZ SZKOLNYCH obowiązujący w Zespole Szkół w Żarkach

§ 1

1. Działalność w zakresie krajoznawstwa i turystyki obejmuje następujące formy:
 - 1) **wycieczki przedmiotowe** - inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych;
 - 2) **wycieczki krajoznawczo – turystyczne**, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych;
 - 3) **wycieczki turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne**, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się specjalistycznym sprzętem;
 - 4) **imprezy krajoznawczo – turystyczne** (biwaki, konkursy, turnieje, złazy, rajdy, spływy, zloty);
 - 5) **imprezy wyjazdowe**, związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne;
 - 6) **wycieczki zagraniczne**.
2. Organizację wycieczek zagranicznych regulują odrębne przepisy.
3. Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
4. Wycieczka powinna być należycie przygotowana pod względem programowym i organizacyjnym, a także omówiona z uczestnikami w zakresie: celu wycieczki, trasy i terminów postojów, zwiedzanych obiektów, harmonogramu i regulaminu zachowania uczniów podczas wycieczki.
5. Zwiedzanie parku narodowego lub rezerwatu, wycieczki górskie powinny odbywać się po oznakowanych szlakach turystycznych. Organizację wycieczek w górach określają odrębne przepisy.

§ 2

1. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły posiadających odpowiednie kwalifikacje lub inną pełnoletnią osobę będącą instruktorem harcerskim albo posiadającą uprawnienia przewodnika turystycznego, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej, organizatora turystyki, instruktora krajoznawstwa albo kwalifikacje trenera lub instruktora w odpowiedniej dyscyplinie sportu (dotyczy turystyki kwalifikowanej: kolarskiej, narciarskiej, kajakowej).
2. Do obowiązków kierownika wycieczki należy:
 - 1) opracowanie programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy;
 - 2) opracowanie regulaminu i zapoznanie z nim wszystkich uczestników;
 - 3) zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki lub imprezy oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie;
 - 4) zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania;
 - 5) przygotowanie dokumentacji wycieczki;
 - 6) określenie zadań dla opiekunów w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy;
 - 7) podział zadań wśród uczestników;

- 8) organizacja oraz zapewnienie transportu, wyżywienia, noclegu;
- 9) nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy;
- 10) rozmieszczenie opiekunów wycieczki/imprezy w pojeździe (autokarze);
- 11) rozmieszczenie uczestników wycieczki/imprezy (dzieci, które źle znoszą podróż, sprawiają trudności wychowawcze umieszcza przy opiekunach);
- 12) posiadanie aktualnego **wykazu uczestników wycieczki** – tj. egzemplarza nr 1 (egz. nr 2 przekazany jest Dyrektorowi szkoły).
- 13) sprawdzenie listy obecności i udzielenie krótkiego instruktażu dotyczącego w szczególności:
 - A. podania trasy przejazdu, przewidywanego czasu podróży,
 - B. przypomnienia, że uczestnicy wycieczki zajmują swoje wyznaczone miejsca i nie mogą ich zmieniać podczas jazdy bez zgody opiekuna,
 - C. poinformowania o zakazie w trakcie jazdy:
 - spacerowania po pojeździe,
 - siedzenia tyłem, bądź na oparciach,
 - podróżowania w pozycji stojącej,
 - otwierania drzwi i blokowania w nich zamków,
 - samowolnego otwierania okien i wyrzucania czegokolwiek przez okno pojazdu (autokaru);
- 14) dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na wycieczkę;
- 15) podsumowanie, ocena i rozliczenie finansowe wycieczki lub imprezy po jej zakończeniu.

§ 3

1. Organizator wycieczki/imprezy przed zamówieniem pojazdu (autokaru) winien ustalić liczbę pasażerów i sprawdzić czy pojazd ten jest przystosowany do przewozu żądanej liczby osób, tak aby nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej liczby miejsc siedzących.
2. Odjazd jak i przyjazd wycieczki autokarowej wiążący się z przekazaniem i odbiorem dzieci przez rodziców (opiekunów prawnych) powinien odbywać się na wcześniej wyznaczonym parkingu lub miejscu gwarantującym bezpieczeństwo podróżujących osób.

§ 4

1. Dyrektor szkoły określa liczbę uczestników przypadających na jednego opiekuna w zależności od wieku, stopnia rozwoju psychofizycznego, stanu zdrowia, stopnia zdyscyplinowania, specyfiki wycieczki, warunków w jakich ma się odbywać.
2. Opiekunem wycieczki lub imprezy może być nauczyciel albo, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły, inna pełnoletnia osoba.
3. Do obowiązków opiekuna wycieczki należy:
 - 1) sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami;
 - 2) współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy;
 - 3) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
 - 4) nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom;
 - 5) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.
4. Opiekun wycieczki lub imprezy jest obowiązany sprawdzać stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.

§ 5

1. Dokumentacja wycieczki krajowej zawiera:
 - 1) kartę wycieczki wraz z harmonogramem wycieczki/imprezy (według wzoru);

- 2) listę uczestników wycieczki- w 2 egzemplarzach, zawierającą: **imię i nazwisko ucznia, adres zamieszkania, PESEL, numer telefonu rodziców (opiekunów prawnych)**;
 - 3) pisemne zgody rodziców na udział w wycieczce;
 - 4) dowód ubezpieczenia wszystkich uczestników wycieczki od następstw nieszczęśliwych wypadków;
 - 5) polecenie wyjazdu służbowego (delegacja);
 - 6) regulamin uczestnika wycieczki uwzględniający specyfikę programową planowanej wycieczki/imprezy.
2. Udział uczniów w wycieczkach wymaga pisemnej zgody rodziców (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych). Każdy organizator wycieczki obowiązkowo uzyskuje od rodziców pisemną zgodę na wyjazd dziecka.
 3. Pisemne zgody rodziców na udział w wycieczce oraz 1 egzemplarz listy uczestników wycieczki pozostają w szkole.
 4. Kierownik wycieczki uzgadnia termin i cel wycieczki z dyrektorem szkoły.
 5. Wypełnioną kartę wycieczki wraz z harmonogramem i listą uczestników kierownik wycieczki przekazuje dyrektorowi lub wicedyrektorowi na dwa dni przed terminem wyjazdu w celu zatwierdzenia.
 6. Rozliczenie wycieczki składa się w terminie 2 tygodni od dnia jej zakończenia w sekretariacie szkoły na odpowiednim druku.
 7. Wycieczki przedmiotowe (wyjścia poza teren szkoły) realizowane podczas lekcji/zajęć należy zgłosić dyrektorowi lub jego zastępcy, a następnie odnotować fakt przeprowadzenia wycieczki w dzienniku lekcyjnym.

§ 6

1. W przypadku zaginięcia uczestnika wycieczki/imprezy:
 - 1) jeden z opiekunów poszukuje uczestnika;
 - 2) reszta grupy z drugim opiekunem czeka w określonym miejscu;
 - 3) w przypadku nieodnalezienia w ostatnio widzianym miejscu:
 - A. kierownik wycieczki informuje dyrektora szkoły lub placówki o fakcie zaginięcia ucznia,
 - B. kierownik wycieczki w porozumieniu z dyrektorem szkoły lub placówki informuje rodziców o zdarzeniu i podjętych krokach wobec zaginionego uczestnika,
 - C. kierownik wycieczki w porozumieniu z dyrektorem szkoły lub placówki zgłasza Policji zaginięcie uczestnika;
 - D. Dyrektor szkoły lub placówki jest w stałym kontakcie telefonicznym z rodzicami zaginionego uczestnika,
 - E. dalsze działania kierownik wycieczki podejmuje w porozumieniu z Policją, informując dyrektora szkoły.
2. W przypadku nagłej choroby uczestnika wycieczki/imprezy:
 - 1) nawiązać kontakt z rodzicami, którzy mogą udzielić niezbędnych informacji o jego stanie zdrowia;
 - 2) udzielić pierwszej pomocy a w przypadku gdy objawy nie ustępują:
 - A. niezwłocznie wezwać Pogotowie Ratunkowe lub zgłosić się z chorym uczestnikiem na Szpitalny Oddział Ratunkowy,
 - B. stosować się do zaleceń lekarza,
 - C. mieć stały kontakt z rodzicami uczestnika wycieczki/imprezy,
 - D. powiadomić dyrektora szkoły.

§ 7

1. Wycieczka może zostać przerwana bez względu na poniesione przez młodzież koszty:
 - 1) w razie powszechnej niesubordynacji uczestników;

- 2) z powodu zewnętrznych warunków uniemożliwiających dalsze prowadzenie wycieczki i/ lub zagrażających bezpieczeństwu grupy.
2. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi.
3. Zabrania się urządzania wycieczek górskich bez udziału wykwalifikowanego przewodnika górskiego.

§ 8

1. Zalecane normy bezpieczeństwa.

1) wycieczka autokarowa:

- A. liczebność grupy dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejsc;
- B. miejsca przy drzwiach zajmują osoby dorosłe (opiekunowie);
- C. przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia;
- D. autokar musi być oznakowany – tablica „przewóz dzieci”;
- E. kierowca powinien posiadać świadectwo kwalifikacyjne kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru - ważny przez 6 miesięcy;
- F. maksymalny czas jazdy jednego kierowcy bez przerwy - 4 godziny 30 minut, czas przerwy w jeździe – zalecane 45 minut;
- G. postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach;
- H. po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny dzieci;
- I. obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie dzieci w czasie jazdy (uczniowie nie mogą chodzić po autokarze, siedzieć tyłem, na oparciu, wyrzucać śmieci przez okno, itd.);

2) wycieczka piesza:

- A. w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu,
- B. uczestnicy powinni posiadać ubiór (szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych;
- C. w mieście należy poruszać się po chodnikach, a poza miastem - lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom;
- D. w lesie należy poruszać się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych - wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach;
- E. opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu);
- F. przed wyruszeniem sprzed szkoły uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i po lesie;

3) wycieczka w góry:

- A. wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płęć uczestników - dla młodzieży w wieku 13-14 lat nie powinna przekraczać 12-13 km, tj. 4-5 godz. marszu wraz z odpoczynkami. Dla młodzieży starszej długość trasy może ulec wydłużeniu;
- B. na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu;
- C. liczebność grupy - 1 opiekun na 10 uczestników;
- D. uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór - buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości). Ekwipunek należy zabrać w plecaku;
- E. wszyscy uczestnicy wycieczki powinni poruszać się wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- F. kolumnę otwiera i zamyka osoba dorosła;
- G. na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski lub przodownik turystyki górskiej;

H. na terenie **parków narodowych** wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy **górcy**;

4) wycieczka rowerowa:

- A. liczebność - 2 opiekunów na grupę 10-13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);
- B. w przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów;
- C. wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową;
- D. prowadzący wycieczkę powinien jechać na początku, za nim najstarsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun na końcu grupy;
- E. tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najslabszego uczestnika;
- F. odstępy pomiędzy jadącymi do 5 m;
- G. uczestnicy wycieczki powinni jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- H. opiekun wycieczki winien posiadać apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę;
- I. uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;
- J. z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu.

§ 9

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów Bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.